

ATVIRA IR LIBERALI BENDRUOMENĖ – REALYBĖ AR UTOPIJA?

Kas yra atvira ir liberali bendruomenė? Kaip bendruomenės veikia Europoje? Kuo Telšių rajono bendruomenė turėtų didžiuotis?

Šie klausimai ne kartą kilo bei buvo diskutuojami įvairiose grupėse ir įvairiais formatais, vykdant „Erasmus+“ programos KA 204 projektą „Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“ (Open and Liberal Community: Challenges and Opportunities for Adult Education), kurio darbinis pavadinimas OPLICO– projekto pavadinimo anglų kalba trumpinys.

Projekte dalyvavo įvairios suaugusiųjų švietimo institucijos iš penkių šalių: Norvegijos, Prancūzijos, Vokietijos, Portugalijos ir Lietuvos.

Kodėl inicijuotas šis projektas?

2016 m. Telšių švietimo centrui patikėta nauja darbų sritis – Telšių rajono neformaliojo suaugusiųjų švietimo koordinavimas. Turėdami ilgametę tarptautinių projektų vykdymo patirtį bei tikslą ieškoti paveikių netradicinių būdų ir metodų pasiteisinusių neformaliojo suaugusiųjų srityje Europoje, 2017 m. inicijavome „Erasmus+“ projektą apie bendruomenių veiklą ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą Europos šalyse. Šis rugsėjis – paskutinis OPLICO projekto mėnuo.

Projekto esmė ir tikslas – rasti atsakymus į rūpimus klausimus ir padrašinti vietines bendruomenes atvirumui, liberalumui ir tolerancijai kiekvienam savo nariui, nepaisant socialinio statuso, išsilavinimo, rasės, religijos, lyties ar požiūrio per neformalųjį suaugusiųjų švietimą.

2017–2019 m. įvyko projekte dalyvaujančių institucijų darbuotojų vieni mokymai Vokietijoje ir keturi tarptautiniai partnerių susitikimai Norvegijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje ir Lietuvoje, kurių metu aplankyta bei susipažinta ne tik su tam tikrų institucijų, vykdančių suaugusiųjų švietimą, veiklomis, bet ir su partnerių šalių švietimo, socialinėmis politikomis, stebėtos atviros pamokos tarptautinėse klasėse, betarpiškai bendrauta su besimokančiais. Diskusijose atsispindėjo įvairių visuomenių požiūriai ir vertybės apie atvirą ir liberalią visuomenę, aptarti XXI a. iššūkiai, su kuriais susiduria daugelio šalių vietinės bendruomenės bei atsirandančios galimybės bendruomenės nariams geriau vienas kitą pažinti, mokytis tolerancijos, taip pat tobulėti ir plėsti akiratį per neformalųjį švietimą.

Laimės receptas mums

Vykdant projektą buvo atliktas tyrimas, susijęs su migracija ir socialinėmis problemomis Norvegijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje ir Lietuvoje, kuris siekė dviejų tikslų. Iš vienos pusės

siekėme išsiaiškinti, kokios pagalbos reikia migrantams ir asmenims su mažesnėmis galimybėmis, kaip jie jaučiasi vietinėse bendruomenėse ir pan., iš kitos pusės, anketas pateikėme darbuotojams bei savanoriams, dirbantiems su anksčiau minėta grupe - klausėme su kokiais sunkumais susiduria savo darbe, kaip sprendžia problemas ir t. t. Keletas pastebėjimų, į kuriuos mums, lietuviams, reikėtų atkreipti dėmesį: laimingiausi ir labiausiai patenkinti gyvenimu apskritai yra norvegai, nelaimingiausi ir labiausiai nepatenkinti – lietuviai. Labiausiai įsitraukę į savo šalies gyvenimą ir besidomintys juo yra portugalai, lietuviai – savo šalies gyvenimu domisi mažiausiai. Į klausimą apie dalyvavimą bet kokiuose neformaliojo švietimo veiklose, pvz. : paskaitose, seminaruose, konferencijose, praktiniuose užsiėmimuose, akcijose ir pan., teigiamai atsakė tik 16,3 % respondentų Lietuvoje (tyrime dalyvavo Telšių r. vietinių bendruomenių nariai). Aktyviausi šioje srityje vėlgi yra norvegai (49, 8%). Būtent šis rodiklis rodo, kad Lietuvos ir Telšių r. neformaliojo suaugusiųjų švietimo organizatoriams ir tiekėjams tikrai yra kas veikti...! Be to netyčia persasi mintis, kad dalyvavimas neformaliojo suaugusiųjų švietimo veiklose gali padidinti ir laimės koeficientą.

Pasidžiaugti galime, kad pagal tyrimo rezultatus telšiečiai yra labiausiai patenkinti gyvenimu savo vietinėse bendruomenėse, kad turime savo miesto ir rajono edukacinius ženklus. Mūsų partnerius sužavėjo Telšių istorija ir architektūriniai sprendimai. Prie žemaitiškos meškos, kurios nosį patrinti tiesiog būtina, pastebėtas užrašas „Patria una“ („Tėvynė viena“), anot partnerių, kaip ir tėvynė neturi siauros reikšmės – „Patria una“ suprantama kaip „Tėvynė visiems“ ir reiškia socialinę įtrauktį – apie tai kalbėjo ir OPLICO projektas. „Gražus ir meniškasis Telšių miesto vaizdas teigiamai veikia formuojant identitetą bei kuriant įtraukties modelį. Miesto istoriniuose statiniuose-paminkluose pastebima aiški nuoroda į daugiakultūriškumą, o Degaičių bendruomenės parke esantys ženklai rodo, kaip identiteto ir autentiškumo stiprinimas gali padėti kurti atvirą, tolerantišką ir liberalią bendruomenę“, - teigė svečiai iš partnerių šalių.

Atlikto tyrimas, už kurį buvo atsakingi projekto partneriai iš Portugalijos, - tik vienas iš projekto rezultatų. Kiti OPLICO projekto rezultatai: norvegų sukurtas video filmas, pristatantis paveikiausias projekto partnerių veiklas, prisidedančias prie atviros ir liberalios bendruomenės kūrimo, visų partnerių bendras darbas – metodinis leidinys, kuriame rasite informaciją apie partnerių šalių socialines politikas ir kylančių socialinių problemų sprendimų būdus, partnerių iš Prancūzijos parengtas straipsnių rinkinys, pristatantis kiekvienos šalies gerosios patirties pavyzdžius, užfiksuotus tarptautinių susitikimų metu. Telšių švietimo centro indėlis į šį projektą – parengta ir išbandyta 18 val. mokymų programa „Bendruomeniškumo stiprinimas per socialinę integraciją – „Erasmus+“ OPLICO projekto partnerių patirtis“, skirta vietinių bendruomenių nariams.

Džiaugiamės projekto rezultatais ir kiekvieno partnerio indėliu į jų atsiradimą. Kiekvienoje partnerinėje šalyje prie projekto veiklų įgyvendinimo prisidėjo daug žmonių (darbuotojų, suinteresuotųjų šalių, įvairių organizacijų/institucijų atstovų), kurie pristatė savo veiklas, nuoširdžiai dalijosi vertinga

patirtimi ir pan. Visi partneriai turi skirtingas situacijas ir didelę įdirbį integracijos į vietines bendruomenes klausimais. Šis projektas suteikė galimybę pasimokyti vieniems iš kitų, pasidalyti patirtimi, sukurti puikius rezultatus, kuriuos kūrybingai galės naudoti ne tik projekto dalyviai, bet ir kitos suinteresuotos institucijos bei organizacijos.

Koks šio projekto poveikis rajono bendruomenėms?

Tai – pažintis su įvairių Europos šalių skirtingomis organizacijomis, skirtingais mąstymo ir veikimo būdais, taip pat naujos idėjos, sėkmingi bendruomenių narių įtraukties ir tolerancijos stiprinimo pavyzdžiai per meną ir estetiką, sportą ir kulinariją, meilę gamtai ir atvirą bei draugišką bendravimą. Pasak Telšių r. bendruomenių atstovų, aktyviai dalyvavusių OPLICO projekte, susitikimai, įdomios diskusijos su projekto partneriais iš užsienio ir įvairios kitos veiklos bei kartu Degaičių parke pasodintas ir bendruomenės narių puoselėtas OPLICO medelis per du projekto metus ūgtelėjo kartu su bendruomene, kuri tapo atviresnė naujovėms, aktyvesnė, iniciatyvesnė, labiau motyvuota mokytis ir tobulėti, o svarbiausia veikti.

Nuoširdžiai kviečiame ir kitas rajono bendruomenes ieškoti įdomių pavyzdžių, išbandytų metodų bei praktikų ir pasinaudoti surinkta projekto medžiaga bei sukurtomis edukacinėmis priemonėmis, nes, anot OPLICO projekto partnerių, „Žmonija visada mokėsi iš gerųjų praktikos pavyzdžių“. O mūsų bendruomenės atviromis ir liberaliomis gali tapti tik mūsų visų bendrų pastangų dėka!

Aldona Kleivienė
Telšių švietimo centro metodininkė

Aldona Kleivienė, Telšių švietimo centro metodininkė nuo 2006 m., turinti 12 m. tarptautinių projektų vykdymo patirtį, projekto „OPLICO“ paraiškos rengėja ir koordinatore, turi vokiečių kalbos bakalaurą prilygintą magistrui ir anglų kalbos filologijos bakalaurą, taip pat – andragogė bei mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimo ekspertė.

Projektas „Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“ (OPLICO) Nr. 2017-1-LT01-KA204-035211 finansuojamas iš programos „Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo 1 pagrindinio veiksmo KA204 lėšų. Projekto koordinadorius – Telšių švietimo centras, projekto partneriai: Berufsskolleg Tecklenburger Land Ibbenbüre (Vokietija), Contempla Trilhos – Associação para o desenvolvimento, formacao e inclusao social (Portugalija), Societe Culturelle Franco-Allemande Auvillar (Prancūzija), Stord vidaregande skule (Norvegija).